

Ordlista

Alkoholmissbruk hos äldre, Evy Gunnarsson

Skadligt bruk

Bruk av psykoaktiva substanser på ett sätt som skadar hälsan. Skadan kan vara fysisk eller psykisk.

Missbruk

Upprepad användning av alkohol eller narkotika som leder till

- Misslyckande att fullgöra sina skyldigheter på arbetet, i skolan eller i hemmet
- Användning i riskfyllda situationer, exempelvis vid bilkörning eller i arbetslivet
- Upprepade kontakter med rättsväsendet till följd av missbruket
- Fortsatt användande trots återkommande problem

Beroende

- stark längtan efter drogen
- svårighet att kontrollera intaget
- fortsatt användning trots skadliga effekter
- prioritering av droganvändning är högre än andra aktiviteter och förpliktelser
- ökad tolerans
- fysiska abstinenssymtom

Toleransökning

Man behöver mer alkohol för samma (rus)effekt alternativt att den förväntade reaktionen blir betydligt mindre eller uteblir vid samma mängd.

Abstinenssymtom

Uppkommer när alkoholeffekten avtar. För att abstinens skall uppkomma krävs dagligt drickande av stora mängder under en tid av minst två veckor. Typiska abstinenssymtom är skakningar, svettning och motorisk oro.

Atypiska symtom

Symtom som vanligen inte förekommer vid en viss sjukdom eller tillstånd

Ångest

Ångest består av olika känslor, allt från ångslan och oro till rädsla och panik. Ångesten följs av kroppsliga symtom, som är tecken på

överaktivitet i det sympatiska nervsystemet, till exempel andnöd, hjärklappning, svettning, yrsel, illamående, klump i halsen, spända muskler, domningar och stickningar. Panikångest kännetecknas av plötsliga anfall med snabbt stigande ångest samt hjärklappning, andningsbesvär, smärtor i bröstet, yrsel och andra kroppsliga symtom. En person som får sådana ångestfall blir ofta rädd för att svimma, dö, förlora förståndet eller mista kontrollen.

Depression

Nedstämdhet eller glädjelöshet som varat under minst en och samma tvåveckorsperiod i kombination med t ex sömnstörning, minskad/ökad aptit, brist på energi, skuld- värdelöshetskänslor, koncentrationssvårigheter, återkommande tankar på döden, även självmordstankar. Tillståndet begränsar patienten socialt eller på andra sätt och beror inte på andra sjukdomar/skador, som kan orsaka samma reaktion och att symtomen inte bättre förklaras som en sorgereaktion. Vid depression hos äldre ofta färre eller bara enstaka symtom.

Etiskt dilemma

Etiskt dilemma uppstår när värden och/eller normer kommer i konflikt och det finns goda skäl för flera handlingsalternativ.